

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

73. An Episcopus absens à residentia licitè possit continuare trimestrem unius anni cum trimestre alterius anni? Et notatur Episcopum peccare mortaliter non residendo absque causa etiam in tribus ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

RESOL. LXXII.

An Episcopi sine aliqua causa possint abesse per trimestre ab eorum Diocesis, stance Concilio Trid. scil. 23. c. 1. Ex p. 5. tr. 13. & Misc. 1. Refol. 90.

Sup. conten-
to in hac
Ref. in Ref.
præterita
5. Notandum
est hic obi-
ter. & in Ref.
seq. 5. penult.
& vii.

§. 1. **N**otandum quod trimestris absentia Concilium ubi supra, conscientia Episcoporum remittit. Sed Soto de iustitia lib. 10. q. 3. artic. 4. & alij asserunt ad hanc absentiam per trimestre honestandam sufficere si fiat animi recreandi causa, aut consanguineos, vel amicos inuisitandi. Sed alij hanc causam ad mensum vnum putant sufficientem, raro vltra, quia satis necessitati naturæ illo spatio prouidetur. Ita Vasquez opus. de benef. cap. 4. §. 2. artic. 1. dub. 3. num. 147. & post illum Castus Palaus tom. 2. tract. 13. disput. 5. punct. 4. num. 1. Verum cum Soto consentit Azorius part. 2. lib. 7. cap. 4. quest. 1. quem refert Sanctarellus var. tom. 1. quest. 4. n. 5. afferentes, & concedentes Episcopis spatium absentia ob causam animi relaxandi.

RESOL. LXXIII.

An Episcopus absens à residentia licite possit continuare trimestre vnus anni cum trimestri alterius anni?

Et notatur Episcopum peccare mortaliter non residendo absque causa etiam in tribus mensibus, de quibus loquitur Concilium, non tamen tenetur restituere fructus. Ex p. 9. tr. 6. & Misc. 1. Ref. 22.

§. 1. **D**E hoc casu olim interrogatus fui, & affirmatiue respondi; nulla tamen Doctoris autoritate nixus: sed, quia nunc inuenio, hanc sententiam etiam docere doctum, & amicissimum Patrem Pellizarium, apponam huius verba: sic itaque habet in Man. Regul. tom. 1. tract. 5. cap. 8. scil. 3. num. 162. [Illud præterea hic controuerti potest, an beneficiarius, qui, v. g. anno 1645, abfuit à residentia per trimestre concessum in Concilio Tridentino, nimirum, mense Octobris, Nouembris, ac Decembris; vigore dicti Concilij possit anno 1646. item abesse toto Ianuario, Februario, & Martio ad rationem trimestris absentia posterioris huius anni, ita vt abst. à residentia sex mensibus continuatis: idque ad expediendum negotium inchoatum in trimestri anni 1645.

2. Respondeo, videri posse abesse totis sex illis mensibus continuatis. Et probatur: tum, quia Concilium Tridentinum concedit, vt beneficiarius quolibet anno per tres menses abesse possit à residentia; nec vetat immediatam continuationem trimestris anni præcedentis cum trimestri anni sequentis: non ergo apparet, cur in præsentis casu absentia trimestris sequentis non possit continuari cum absentia trimestris præcedentis; cum lex generaliter loquens, generaliter debeat intelligi; & vbi ius non distinguit, nec nos distinguere debeamus: tum, quia Sanchez lib. 8. de matr. d. 34. n. 36. sine: admittit, dispensatum à Sacra Pœnitentiaria cum onere Confessionis mensuræ in perpetuum faciendæ, satisfacere, etsi ab vltima Confessione plusquam mensis elabatur; & si præcedens Confessio sit facta die 1. Nouembris, satisfaciatur aliam Confessionem faciendo vltima die Decembris: cum præscribatur Confessio singulis mensibus, & in præsentis casu verificetur, Confessionem factam fuisse quolibet mense, quacumque die doctorum mensium sit facta. Quæ doctrina bene potest adaptari præsentis casui, cum Concilium dicat, quo-

libet anno; & alias cuilibet anno correspondeat vnici tantum trimestre absentia. Sic ego respondi in facti contingentia, & responsum approbatum viri valde docti.

3. Puto autem, hos tres menses absentia debere computari 28. aut 30. aut 31. dierum, prout in Calendario occurrerit eo tempore, quo beneficiarius vult abesse, & quod ex eo mense deficit, accipiendum esse de sequenti v. g. incipit beneficiarius abesse à die 10. Iulij, poterit abesse toto Iulio, Augusto, Septembri, & præterea primis 10. diebus Octobris substitutis loco 10. dierum, qui decurrunt mensi Iulio, & quidem non computatis terminis iuxta illud: *Dies termini non computantur in termino.* Hæc omnia Pellizzarius ubi sup.

4. Notandum est hic obiter, Texedam docere, Episcopum peccare mortaliter, nec residendo absque causa, etiam in tribus mensibus, de quibus loquitur Concilium. Sic itaque asserit in Theol. mor. tom. 1. lib. 2. contr. 20. n. 22. Maius tamen dubium est, quo pacto, si Episcoporum residentia est de iure diuino naturali, Conc. Trid. concessit illis, vt possint in suis Ecclesiis per tres menses non residere. Et potest ratio dubitandi deduci: quia Concilium non potest dispensare in iure diuino naturali, ex quo talis obligatio residendi nascitur. Cæterum dico, nunquam Concilium Trid. in prædicta sess. 6. concedere licentiam Episcopis, vt possint esse absentes à suis Ecclesiis per tres menses; sed voluit cohibere, seu restringere quandam Episcoporum abusum, quin potius dicam, quandam deprauati moris corruptelam, eò quod Episcopi non bene intelligentes Concilium, maiori licentia ad non interendum in suis Ecclesiis vtebantur, quam opus erat, cum maximo suarum conscientiarum onere; idè per sex menses erant à suis Episcopatu absententes, præsumentes illud tempus esse eis à Concilio concessum, vt abesse possint à suis Ecclesiis. Et hanc prauam intelligentiam textus voluit cohibere Concilium, restringendo ad tres menses, vt per illud tempus, & non amplius possint Episcopi abesse, seu non residere in suis Ecclesiis. Et hoc quidem (quod est maxime aduertendum) non liberando Episcopos, qui per tres menses in suis Ecclesiis non resident, sed sunt absentes, à mortali culpam certum est, Episcopos absque iusta causa in suis Ecclesiis non residentes, etiam per tres menses, peccare mortaliter, esseque transgressores Præcepti diuini naturalis: sed solum eximendo eos à penis debitis pro absentia, iudicando trium mensium spatium esse paruum tempus; quod tamen pro nihilo reputari solet, apud viros doctos, & prudetes in exteriori foro, in quo humani iudicij suum certum sedile habet, quantum ad imponendas, aut remittendas penas. Et ideo si aliquis Episcopus absque iusta causa per tres menses in suo Episcopatu non resideat, peccat mortaliter coram Deo: non tamen tenetur restituere fructus Episcopatus, nec alias penas. Hucusq; Texeda. 5. Sed ego existimo, vt alibi adnotauimus, & obseruat Barbola in Concil. sess. 23. c. 1. n. 16. hoc spatium trium mensium concedi posse Episcopis causa animi relaxandi. Idem docet Sanctarellus var. refol. p. 4. n. 5. in sine. ex quo mollitur, ne dicam, soluitur rigor doctrinæ Magistri Texeda.

RESOL. LXXIV.

An Episcopus, qui propter bona temporalia, vel alium aliam pinguiorem Episcopatum procurat, peccet mortaliter? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. Ref. 100.

§. 1. **V**tinam hic casus frequenter non accideret, & in illo peccare mortaliter Episcopum, respondet Bartholomæus Medina in suum lib. 1. c. 16. §. 2. vbi sic ait. *El Obispo si despues que tiene vn Obispado procura otro mayormente por medios humanos y sibi*

Sup. conuen-
to in hoc
fen. 4. sup.
in Ref. 100.
5. penult.
vbi. & in
74.
Sup. hoc
fiturione
& vbi. Ref.
non. par-
tiz.
Et pro alijs
conuenit in
vbi. in Rob-
lutionibus
not. p. 100.
habet Ref.
101.